

ANALIZA PARTITURII CORALE – ELEMENT AL FAZEI PRIMARE ÎN STUDIUL PERSONAL AL DIRIJORULUI

ANALYSIS OF CHORAL MUSIC SCORE – ELEMENT OF PRIMARY PHASE IN THE PERSONAL STUDY OF THE CONDUCTOR

Tatiana BALAN,

Master în științe ale educației
Colegiul de Muzică „Ștefan Neaga”, Chișinău

Tatiana DANIȚĂ,

Doctor în studiul artelor,
Colegiul de Muzică „Ștefan Neaga”, Chișinău

Abstract: *The article refers to one of the most important phases of individual study of choral music – analysis of choral score. The authors give a Plan which can help students in elaborating such analysis. The beginners of choral art will find some guidelines regarding the modalities of drawing up of choral music score analysis.*

Keywords: *score analysis, choir, choral music score, musical language, performing.*

Disciplina *dirijat coral* se regăsește în aria curriculară de specialitate a domeniului artei corale atât în instituțiile universitare cât, și în cele pre-universitare de profil. Una din competențele specifice ale disciplinei vizează formarea la elevi a abilităților de analiză a partiturilor corale, care se realizează și prin elaborarea acesteia ca cercetare în scris.

Procesul de studiere a partiturii corale decurge în faze consecutive, care includ studiul personal al dirijorului, cât și studierea acesteia cu corul. Una din etapele studiului personal este elaborarea în scris a analizei partiturii, care se prezintă ca activitate intelectuală necesară și obligatorie a dirijorului. Este un proces în cadrul căruia dirijorul reflectează asupra aspectelor muzical-literare, tehnice, vocal-corale, de interpretare a partiturii, formându-și reprezentări proprii de creare a modelului sonor.

Pentru a eficientiza activitatea elevilor în realizarea analizei partiturii corale, propunem un reper metodologic sub forma unui plan structurat. Compartimentele planului vor fi însușite de fiecare elev în funcție de nivelul comprehensiv individual.

Planul analizei partiturii corale

Prezentare istorico-estetică

1. Identificarea creației:
 - denumirea corectă și completă;
 - clasificarea după gen (miniatură, prelucrare/ creație originală, parte componentă a formelor mari ca missă/ requiem, cantată, oratoriu, cor/fragment din operă etc.);
 - clasificarea după tip (a cappella, creație cu acompaniament).
2. Portretul de creație al compozitorului:
 - elemente biografice;
 - apartenență de epocă și stil;
 - creațiile fundamentale.

3. Scurtă caracteristică a creației poetului.
4. Analiza textului literar:
 - conținutul (traducerea textului la necesitate);
 - extragerea ideii și sensului general al imaginii poetice;
5. Istoria creării creației.

Investigarea elementelor de structură și limbaj muzical

1. Forma și particularități de structură:
 - apartenența la forme mari sau mici;
 - structurarea formei conform frazelor, perioadelor, etc.;
 - reprezentarea schematică a formei.
2. Melodia și particularitățile intonaționale:
 - caracteristica expunerii liniei melodice;
 - specificul intonațional al melodiei.
3. Reprezentarea metro-ritmică:
 - stabilirea și caracteristica măsurii sau măsurilor;
 - determinarea elementelor de ritm și formulelor ritmice specifice.
4. Tempoul și modificările de tempo (agogica);
 - apartenența la grupurile lente, moderate, rapide de tempo;
 - indicația metronomului;
 - traducerea exactă a termenilor ce se referă la mișcare;
 - constatarea și argumentarea modificărilor agogice.
5. Planul tonal și modal al creației:
 - determinarea tonalității de bază;
 - precizarea inflexiunilor și modulațiilor.

6. Caracteristicile limbajului armonic:
 - stabilirea planului armonic;
 - evidențierea înlănțuirilor specifice.
7. Dinamica muzicală:
 - traducerea și definirea termenilor dinamici;
 - identificarea planului dinamic al creației;
 - valorificarea dinamicii muzicale în redarea mesajului artistic.
8. Factura muzicală și evidențierea temelor:
 - determinarea tipului de factură (omofonică, omofono-armonică, armonică, polifonică etc.);
 - descrierea expunerii temei.
9. Valorificarea rolului acompaniamentului.
10. Raportul și relația dintre textul muzical și cel poetic:

Studierea compartimentului vocal-coral și metode de depășire a dificultăților

1. Tipul de cor:
 - nominalizarea tipului de cor (omogen, de copii, mixt etc.);
 - componența corului (2 voci, 3 voci, etc., desemnarea diviziilor);
2. Diapazonul și tesitura:
 - constatarea diapazonului fiecărei voci;
 - constatarea diapazonului corului în întregime;
 - definirea tesiturii și constatarea problemelor legate de ea.
3. Respirația și dicția:
 - stabilirea tipului de respirație (individuală, înlănțuită, comună, pe grupe);
 - stabilirea dificultăților legate de dicție și depășirea lor.

4. Caracterul sunetului vocal:
 - precizarea hașurilor;
 - modalitatea de atac al sunetului în funcție de caracterul sonor.
5. Ansamblul coral și echilibrul sonor:
 - crearea ansamblului în funcție de expunerea facturii partiturii corale (ansamblu în unison, metro-ritmic, melodic, timbral, armonic dinamic);
 - crearea ansamblului în funcție de tesitură (natural și artificial);
 - crearea echilibrului sonor în funcție de raportul cor-acompaniament, solo-cor, solo-cor-acompaniament ș.a.
6. Intonația și acordajul coral:
 - identificarea greutăților de intonație în funcție de susținerea respirației, emisia sunetelor, execuția sunetelor repetate, intonarea sunetelor alterate și cromatismelor precum și a intervalelor mărite și micșorate.
 - determinarea salturilor în interiorul partițiilor;
 - identificarea greutăților de acordare „pe verticală”.
7. Alte probleme definite în partitură.

Determinarea planului interpretativ

 1. Frazarea în funcție de desfășurarea textului muzical-literar.
 2. Stabilirea culminațiilor particulare și generale.
 3. Măsura și reprezentarea ei în schema de tactare.
 4. Caracterul gestului dirijoral și procedee de dirijare:
 - descrierea gestului dirijoral conform hașurii și caracterului frazelor muzicale;
 - stabilirea tipurilor de aufacte, încheieri;
 - identificarea procedeelelor artistice de dirijat (sincope, fermata, accente, structuri metro-ritmice specifice, sforzando, etc.)

Referințe bibliografice

1. Botez, D., *Tratat de cânt și dirijat coral*, vol. I, București: Consiliul culturii și educației, 1982, 334 p.
2. Botez, D., *Tratat de cânt și dirijat coral*, vol. I, București: Consiliul culturii și educației, 1982, 440 p.
3. Drăgan, A., Drăgan, O., *Curs de dirijat coral*, București: Editura Fundației România de mâine, 2007, 192 p.
4. Gagim, I. *Dicționar de muzică*, Chișinău: Știința, 2008, 210 p.
5. Gîscă, N., *Arta dirijorală*, Chișinău: Editura Hiperion, 1992, 251 p.
6. Herman, V., *Originile și dezvoltarea formelor muzicale*, București: Editura Muzicală, 1982, 147 p.
7. Дмитревский, Г., *Хороведение и управление хором*, Москва, 1948, 107 с.
8. Егоров, А., *Теория и практика работы с хором*, Москва, 1951, 238 с.
9. Пигров, К. К., *Руководство хором*, Москва, 1964, 220 с.
10. Чесноков, П., *Хор и управление им*, Москва, 1961, 240 с.

